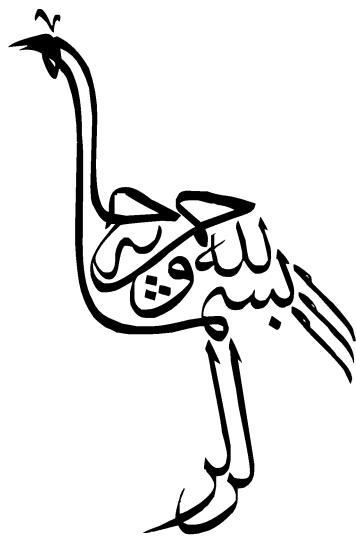

شکار ممنوع

بهزاد عظیمی

سکار ممنوع

بهرزاد غنیمی

عنوان اثر: شکار ممنوع

مشخصات اثر: ۲۶ ص ، مصور (رنگی)

موضوع: بررسی مسئله شکار

تألیف: بهزاد عظیمی

صفحه بندی و صفحه آرایی: بهزاد عظیمی

ناشر: پارس بوک

تاریخ انتشار: آبان ماه ۱۳۹۲

تقدیم به همه می‌حامیان محظوظ زیست

فهرست

۵	..... مقدمه
۶	..... تاریخچه شکار
۷	..... شکار امری لازم برای تعادل اکوسیستم ها
۷	..... شرایط شکار
۹	..... شکار بی رویه، عامل انقراض گونه های جانوری
۱۰	..... قتل عام حیوانات
۱۱	..... شکار برای تأمین خوراک
۱۱	..... شکار برای تفریح
۱۲	..... شکار برای پولدار شدن
۱۳	..... شکار بی رحمانه (شکار غرور آفرین!)
۱۵	..... دلایل غیر قابل قبول برای کشتن حیوانات
۱۶	..... حیواناتی که بیشتر در معرض خطر اند
۱۶	..... پستانداران گیاهخوار
۱۸	..... پستانداران گوشتخوار
۱۹	..... پرندگان مهاجر
۲۰	..... مسئله شکار کبک ها
۲۱	..... مسئله شکار پرندگان منحصر به فرد
۲۲	..... مسئله شکار سنجاب
۲۳	..... اهمیت مشارکت مردم در حفظ حیات وحش
۲۴	..... فعالیت های سازمان محیط زیست
۲۵	..... سخن پایانی
۲۶	..... ضمیمه

طبیعت همیشه تابع نظم و قانون بوده و هست، یکی از قوانین طبیعت شکار کردن و شکار شدن است و این چرخه‌ای است که برای بقای جانوران و نیز برای بقای طبیعت امری لازم و ضروری است. اما گاهی انسان‌ها این توازن و تعادل طبیعت را زیر پا می‌گذارند. شکار بی‌رویه ای حیوانات مختلف توسط انسان باعث انقراض برخی گونه‌های جانوری شده و برخی دیگر از گونه‌ها در معرض انقراض قرار گرفته‌اند و اگر اوضاع همین روند را طی کند، طولی نخواهد کشید که بیشتر حیوانات وحشی از بین خواهد رفت. البته مسئله مقابله با شکار غیر قانونی در اکثر کشورها، موضوعی مهم است و در این میان بعضی کشورها بسیار موفق بوده‌اند و اما شرایط بعضی هم بحرانی است. تجربه ثابت کرده است که مقابله با شکار غیر قانونی در هر کشور، نیازمند عزم ملی و همکاری افشار مختلف آن جامعه است. البته سهم برخی افراد در مقابله با شکار غیر قانونی بسیار بیشتر است که از میان آنها می‌توان به سازمان محیط زیست، فعالان محیط زیست، انجمن‌های مردم نهاد حمایت از حیوانات و محیط زیست و از همه مهم‌تر محیط بانان اشاره کرد.

بنابراین بر خود لازم می‌دانم که از همه‌ی دوستداران محیط زیست و فعالان در این زمینه تشکر کنم. با تشکر ویژه از سازمان حفاظت محیط زیست کل کشور، نیروی انتظامی، محیط بانان زحمت کش که در هر جای کشور خدمت می‌کنند، اداره محیط زیست شهرستان جوانرود، انجمن‌ها و تشکلات مردم نهاد حامی حیوانات و محیط زیست و همه‌ی کسانی که از این پس به جمع حامیان محیط زیست می‌پیوندند.

عظیمی- پاییز ۹۲

ایمیل نویسنده:

behzadazimi12@gmail.com

تاریخچه شکار

انسان اولیه برای تأمین خوراک و پوشاش خود اقدام به شکار حیوانات می کرده است و با توجه به نقاشی های درون غارها و روی سنگ ها، بیشترین حیواناتی که توسط انسان اولیه شکار می شده اند، بز، گوزن، گاو، آهو و... بوده اند و انسان برای شکار آنها از نیزه و تیر استفاده می کرده است. اما با گذشت زمان هنگامی که انسان های اولیه به تدریج حیوانات را اهلی کردند، نیاز آنها به شکار کاهش یافت و پس از آن انسان بیشتر برای تفریح به شکار می پرداخت.

تصویر۱-ابزارهایی که انسان اولیه از آن برای شکار استفاده می کرده است(عکس از فوتودیسک)

با گذر انسان از دوران های مختلف تاریخ، شرایط زندگی آن نیز تغییر می کرد و نیاز آن به شکار کمتر می شد. اما با این وجود هنوز انسان به شکار می پرداخت. البته در گذشته در مناطق مختلفی از جهان فقط پادشاهان و افراد دربار می توانستند شکار کنند و شکار برای آنها صرفاً جنبه ای تفریحی و قدرت نمایی داشته است. شواهد تاریخی بسیاری وجود دارد که نشان می دهد در ایران باستان نیز این مسئله بسیار مشهود بوده است. در حکایات گلستان سعدی و شاهنامه فردوسی نمونه های زیادی ذکر شده اند و اشعار و آثار دیگر هم تا حدی بحثی از شکار و شکارگاه به میان آورده اند. البته در اروپا نیز شکار از اهمیت زیادی برخوردار بوده و شاهزادگان و اشرافیان برای تفریح و سرگرمی به شکار می پرداخته اند و برای این منظور شکارگاه هایی را در نظر داشتند. البته نقل می شود که در یک دوره ای شکار، ممکن بود همه ای حیوانات منطقه شکار شوند و احتمالاً این مسئله در دراز مدت باعث انقراض جانوران بسیاری در مناطق مختلف جهان شده است.

تصویر۲-شکار بی رویه در اروپا عامل کاهش شدید جمعیت بعضی گونه های جانوری در طول تاریخ.

تصویر ۳- احمد شاه قاجار

تصویر ۴- عکسی قدیمی از شکار بی رویه در ایران

شکار ، امری لازم برای تعادل اکوسیستم ها

براساس نظریه‌ی انتخاب طبیعی موجوداتی که سازگارترند و موجوداتی سریع تر سازگار می‌شوند در طبیعت می‌ماند و برای بقای سایر موجودات تضمینی نیست. به عبارت دیگر آهو هایی که سریع می‌دونند از دست شکارچی ها فرار کنند اما آهو هایی که آهسته تر می‌دونند گرفتار می‌شوند. این روند باعث می‌شود که موجودات قوی تر زنده بمانند و تولید مثل کنند و موجودات ضعیف تر از صحنه خارج شوند.

تصویر ۵- شکار کردن و شکار شدن قانون طبیعت است

از طرف دیگر اگر هیچ کدام از جانوران شکار نشوند پس از مدتی تعداد آنها بسیار زیاد شده و منابع غذایی کافی برای آنها وجود نخواهد داشت. به طور مثال در نظر بگیرید که هیچ گنجشکی شکار نشود و همه‌ی آنها به زندگی خود ادامه دهند در این صورت تعداد آنها از حد

معین فراتر می‌رود و با کمود منابع غذایی مواجه می‌شوند و در نهایت همه‌ی آنها تلف خواهند شد. اما اگر پرندگان شکاری مانند: عقاب، شاهین و ... در منطقه باشند، با شکار تعادلی از گنجشک‌ها موجب تعادل جمعیت آنها و در نهایت موجب بقای گنجشک‌ها و نیز بقای خود خواهند شد. اما اگر تعداد پرندگان شکاری زیاد باشد، جمعیت گنجشک‌ها به شدت کاهش خواهد یافت و پس از مدتی همه‌ی گنجشک‌ها شکار شده و از بین می‌رفتند و با از بین رفتن گنجشک‌ها، پرندگان شکاری نیز غذایی برای خوردن نداشته و پس از مدتی تلف می‌شوند. بنابراین شکار کردن و شکار شدن یک قانون تغییر ناپذیر در طبیعت است که باید براساس اصول باشد تا توازن و تعادل طبیعت را برقرار سازد نه اینکه باعث آشفتگی در تعادل و توازن طبیعت شود.

در طبیعت هم شکار وجود دارد و هم شکارچی و در واقع نیازی به حضور انسان نیست و بیشتر اوقات انسان‌ها باعث بر هم خوردن تعادل طبیعت می‌شوند. البته این به معنی شکار نکردن نیست بلکه به این معنی است که شکار شرایط خاصی دارد و باید بر اساس اصول باشد.

شرایط شکار

همانطور که گفته شد، شکار باید بر اساس اصول باشد و شکار اصولی و قانونی دارای شرایطی خاص است که باید در نظر گرفته شود. اگر شکار قانونی و اصولی باشد، آسیبی به طبیعت و تنوع جانوری وارد نخواهد شد.

شرط اول دریافت مجوز رسمی از اداره محیط زیست منطقه است. دریافت مجوز باعث می‌شود که سازمان محیط زیست تعداد دقیق شکارچیان را در دست داشته باشد و بهتر با شکارچیان غیرقانونی مبارزه کند.

شرط دوم در شکار این است که باید در منطقه مناسب شکار نمود. مناطقی که سازمان محیط زیست معرفی می‌کند برای این کار مناسب‌تر اند. مناطق حفاظت شده، مناطق شکار ممنوع و پارک‌های ملی به هیچ وجه مکان مناسبی برای شکار نیستند. زیرا در این مناطق شکار و شکارچی طبیعی وجود دارد و وجود انسان باعث بر هم زدن تعادل اکوسیستم منطقه می‌شود.

شرط سوم، شکار در فصل مناسب است. در فصول تولید مثل حیوانات نباید شکار کرد زیرا با شکار والدین، امیدی برای ادامه زندگی نوزادان وجود نخواهد داشت. و این کار به دور از اخلاق است و به علاوه باعث کاهش شدید جمعیت جانوران خواهد شد. بنابراین فقط باید در فصولی که توسط سازمان محیط زیست اعلام می‌شود اقدام به شکار کرد.

شرط چهارم این است که فقط گونه‌هایی را شکار کنید که اداره محیط زیست برای شکار آنها به شما مجوز داده اند. کارشناسان اداره محیط زیست هر منطقه با بررسی اکوسیستم آن منطقه، اعلام می‌کنند که چه گونه‌هایی را می‌توان شکار کرد و چه گونه‌هایی تحت حفاظت اند و نباید آنها را شکار کرد.

شرط پنجم این است که از قتل عام حیوانات پرهیز کنید. اگر به عنوان مثال مجوز شکار مرغابی دارید، از این فرصت سوء استفاده نکنید و فقط به تعداد مجاز شکار کنید.

و شرط آخر اینکه رعایت اخلاق و انصاف در هر کاری لازم و ضروری است و نباید بی‌رحمانه حیوانات را شکار کرد و فراموش نکنیم که پیامبر (ص) می‌فرمایند: در رفتار با این حیوانات زبان بسته تقواخ خدا را داشته باشید و نیز می‌فرمایند: همانند شیاطین، با آنها ظالماً برو خورد نکنید. همانگونه که ریچارد فالنت در کتابش با نام حیوانات در اسلام می‌نویسد که حضرت محمد و پیروانش با مهربانی با حیوانات برخورد می‌کنند.

شکار بی رویه، عامل انقراض گونه های جانوری

یکی از مهمترین عوامل کاهش جمعیت جانوران و انقراض گونه های جانوری ، شکار بی رویه است. شکار بی رویه به دو صورت باعث انقراض جانوران می شود. اول اینکه با شکار بیش از حد جانوران جمعیت آنها بسیار کاهش خواهد یافت و در نهایت منقرض خواهد شد و دوم اینکه با از بین رفتن حیوانات پایین زیست بوم، شکارچیانی که در صدر زیست بوم قرار دارند بدون منبع غذایی مدت زیادی دوام نخواهند آورد و از بین خواهند رفت. برای درک بهتر این قضیه به مثال زیر توجه کنید:

در اسپانیا خرگوش ها و سیاه گوش ها (لینکس) به طور بومی زندگی می کنند. شکار بی رویه ی خرگوش باعث کاهش شدید جمعیت خرگوش ها در منطقه شده و جمعیت خرگوش های منطقه را به سمت انقراض می کشاند از طرف دیگر بدون وجود خرگوش ، سیاه گوش ها غذایی برای خوردن ندارند و نسل آنها در منطقه در حال انقراض است.

تصویر ۶- یک سیاه گوش در حال شکار خرگوش

در طول تاریخ حیوانات زیادی بوده اند که عامل انقراض آنها شکار بی رویه بوده است، یکی از مهمترین این حیوانات پرنده دodo است. همچنین حیوانات دیگری همچون ببر تاسمانی، طوطی بروزیلی، کرگدن سوماترایی ، طوطی آبی، خوکچه هندی، گربه سیاه گوش (لینکس)، چیتا ، درنای سیبری، کایمن و... از جمله جانورانی اند که در حال انقراض اند و تعداد کمی از آنها در طبیعت یافت می شود. اما در سالهای اخیر اقدامات فعالان محیط زیست باعث بهتر شدن اوضاع و افزایش برخی از این حیوانات شده است، البته برای ببر تاسمانی هیچ کاری نمی توان کرد زیرا به طور کامل منقرض شده است. در ایران هم حیواناتی هستند که منقرض شده اند یا در حال انقراض اند که از میان آنها می توان به ببر مازندران، یوز پلنگ آسیایی، گوزن زرد ایرانی، سنجاب ایرانی و خرس اشاره کرد.

سالها پیش درناهای سیبری آزادانه به شمال و جنوب مهاجرت می کردند اما شکار آنها توسط افراد خودخواه و سودجو باعث کاهش شدید جمعیت آنها شد به طوری که این اواخر گزارش شد که فقط یک درنای سیبری باقی مانده است. طوطی های بروزیلی نیز سرنوشت مشابهی داشتند، آنها برای نگهداری در قفس شکار می شدند و نسل آنها در طبیعت منقرض شد اما فعالان محیط زیست طوطی های داخل قفس را خربداری کرده و اقدام به تکثیر آنها نمودند، شاید به این صورت بتوان نسل آنها در طبیعت را دوباره احیا کرد.

با توجه به مطالب گفته شده بهتر است ما نیز قبل از اینکه شرایط حیات وحش کشورمان وخیم تر شود، دست به کار شویم و قدم اول این است که از شکار غیر قانونی و شکار بی رویه پرهیز کنیم.

قتل عام حيوانات

هستند شکارچیانی که در هر دوره شکار، تعداد بسیار زیادی از حیوانات را می کشند این کار بیشتر شبیه به قتل عام است تا شکار. قتل عام حیوانات از نظر علمی، اخلاقی و اعتقادی، امری بسیار ناپسند است و صدمات زیادی به حیات وحش منطقه وارد می کند. مدت ها پیش در یکی از شهر ها شکارچی دستگیر شد که به گفته هی مردم بومی محل این فرد در هر روز که به شکار می رفت حداقل پنجاه قطعه کبک شکار می کرد.

تصویر ۷- قتل عام حیوانات توسط چند شکارچی در یکی از کشورهای خارجی

بحث ما در اینجا این نیست که نباید شکار کرد، بلکه شکار باید برای شکارچی نفعی داشته باشد، اگر برای استفاده از گوشت، شکار می کنید، بنابراین یک یا دو پرنده کافی خواهد بود و نیازی به افراط و قتل عام حیوانات نیست. به نظر شما هیچ دلیل قانون کننده ای برای قتل عام ده ها و بلکه صدها حیوان وجود دارد. مطمئن باشید وجود حیوانات در طبیعت برای ما نفع بیشتری دارد تا اینکه بدون هیچ دلیل منطقی کشته شوند.

گاهی صحنه هایی را می بینیم که بسیار دلخراش اند، نمونه ای از این صحنه ها تصویر زیر است، شاید فکر کنید که این حیوانات توسط شیرها یا گرگ های درنده به این وضع دچار شده اند، اما اینگونه نیست و همه می دانیم که این قتل عام بی رحمانه کار کسانی غیر از شکارچیان بی رحم نمی تواند باشد، برای انسان که ادعای مدنیت و تفکر دارد، این خوی وحشی گری مایه هی تأسف است...

تصویر ۸- فاجعه در استان قزوین (عکس از خبرگذاری مستقل محیط زیست)

همانگونه که برای شکار اسلحه و تجهیزات با خود می برد، قدری انصاف و اخلاق هم با خود ببرید. زیرا گاهی شکارچیان فراموش می کنند که آنچه آنها شکار می کنند، موجوداتی جاندار اند که مانند انسان درد را حس می کنند.

شکار برای تأمین خوراک

همانطور که گفته شد، انسان های اولیه برای تهیه ی غذا حیوانات را شکار می کردند، اما امروزه این دلیل قانع کننده ای نیست زیرا در هر فروشگاهی گوشت گاو، گوسفند، مرغ، مرغابی، بوقلمون و حتی گوشت کبک و بلدرچین یافت می شود. امروزه مزارع پرورش خرگوش، بلدرچین، قرقاول، کبک و ... در هر جای دنیا وجود دارد که محصولات آنها غالباً ارگانیک اند و تفاوت چندانی با حیوانات وحشی ندارند. همچنین گوشت حیوانات پرورشی از نظر کیفیت و سلامت در سطح بالاتری قرار دارد زیرا زیر نظر وزارت بهداشت و سازمان دامپزشکی فعالیت می کنند. اما حیوانات وحشی ممکن است مبتلا به بیماریهایی همچون آنفلونزا مرغی، آنفلونزا خوکی و ... باشند و بیماری را به انسان منتقل کنند.

بنابراین شکار منبع مناسبی برای تأمین خوراک خانواده نیست و همچنین گاهی هزینه های شکار از هزینه های خرید گوشت بسیار بیشتر است و از نظر اقتصادی به صرفه نیست.

در هر حال شما می توانید پس از اخذ مجوز به صورت اصولی و قانونی و به تعداد مجاز شکار کنید و در این صورت مانع سر راه شما نیست. اما شکار نمی تواند منبع همیشگی برای تأمین خوراک باشد.

شکار برای تفریح

از زمان های گذشته تاکنون، افرادی بوده اند که برای تفریح و خوشگذرانی اقدام به شکار حیوانات می کرده اند و گاهی هم مسابقاتی در این خصوص برگزار می شده است. در گذشته افراد اشرافی و ثروتمند در شکار بلدرچین و قرقاول شرکت می کرده اند و این کار را صرفاً برای تفریح انعام می داده اند. بدین صورت که فردی اقدام به ترساندن یک گله از پرندگان می کرد و به محض پرواز پرندگان، ده ها نفر هم زمان به سمت آنها تیراندازی می کردند.

امروزه نیز شکارچیانی هستند که هدف آنها از شکار فقط تفریح است و نیازی به شکار ندارند و افرادی هم هستند که فقط به تیراندازی به سمت اهداف زنده علاقه دارند و برایشان مهم نیست که چه حیوانی را شکار می کنند. به یاد داشته باشید که حیوانات سیل های متحرکی نیستند که برای آموزش تیراندازی استفاده شوند، آنها موجوداتی جاندار اند.

بخی از افراد نیز همیشه در خودرو خود یک اسلحه شکاری دارند و هنگام رفتن به طبیعت به محض دیدن هر موجود جانداری اسلحه را به سمت آن نشانه رفته و بقیه ی ماجرا به این بستگی دارد که این فرد چقدر در تیراندازی مهارت داشته باشد و همین موجب گرفتن جان یک حیوان می شود.

آیا به نظر شما هدف قرار دادن حیوانات و شلیک به آنها تفریح محسوب می شود؟ آیا این افراد، شکارچیانی خودخواه نیستند که برای لذت بردن، طبیعت را نشانه می روند؟

شکار برای پولدار شدن

بیشتر مردم دوست دارند که ثروتمند باشند اما برخی برای ثروتمند شدن دست به هر کاری می‌زنند از جمله اینکه با شکار غیرقانونی حیوانات نادر و ارزشمند سعی در کسب درآمدهای هنگفت دارند.

تصویر ۹- شکارچیان غیرقانونی در مالزی (عکس گرفته شده توسط دوربین های جنگل)

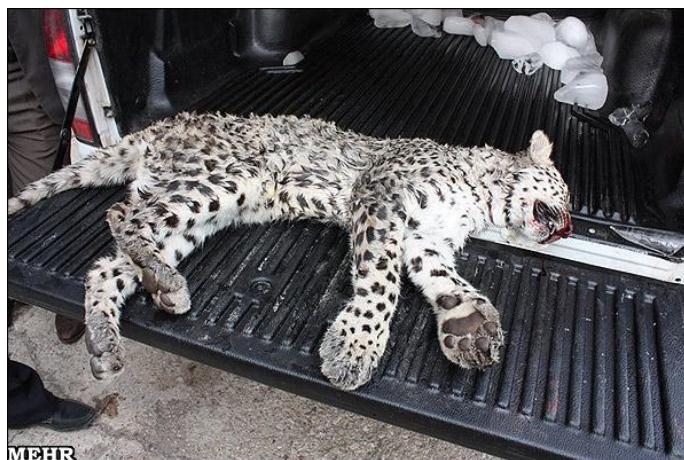
در سراسر جهان شکار غیر قانونی حیواناتی همچون: کرگدن، فیل، ببر، شیر، پلنگ و... تجارتی بسیار پر سود برای شکارچیان فراهم آورده و همین باعث هجوم شکارچیان غیر قانونی به این سمت شده است. شکارچیان غیر قانونی همه ساله تعداد زیادی حیوانات ارزشمند را برای سود شخصی شکار می‌کنند و از هیچ قانونی تعییت نمی‌کنند. نمونه‌ی بارز آن شکار فیل‌های آفریقایی برای دست یابی به عاج‌های گران قیمت و با ارزش آن است از این رو مقامات محلی تدبیری اندیشه‌یده اند تا جلوی شکار غیر قانونی را بگیرند و با توجه به وسعت زیاد منطقه، محیط بانان مجبورند که با بالگرد و یا خودرو گشت دهند.

کرگدن‌ها نیز سرنوشتی مشابه فیل‌های آفریقایی دارند، شاخ کرگدن با قیمت‌های بسیار زیادی در بازار جهانی به فروش می‌رسد و بنابراین دور از انتظار نخواهد بود که شکارچیان غیر قانونی به سمت این حیوان بیایند. کرگدن‌ها گونه‌های مختلفی دارند که دو گونه کرگدن آفریقایی و کرگدن سوماترایی از مهمترین آنها هستند. در بازار‌های جهانی شاخ کرگدن سوماترایی طرفداران زیادی دارد و همین باعث شده که نسل آن به شدت در معرض انقراض قرار گیرد.

تصویر ۱۰- کرگدن‌های آفریقایی به خاطر شاخ‌های گران قیمت شان توسط شکارچیان غیر قانونی، شکار می‌شوند.

ببر ، پلنگ ، یوز پلنگ (چیتا) و شیر حیوانات دیگری هستند که از گزند شکارچیان غیر قانونی در امان نیستند معمولاً پوست این حیوانات در بازار سیاه به قیمت خوبی فروخته می شود و افراد ثروتمند از پالتوهای تولید شده از پوست این حیوانات استقبال می کنند و این در واقع زنگ هشداری است برای حامیان حیاط وحش و سازمان های مربوطه به خصوص اینکه در کشور ما پلنگ و چیتا وجود دارد.

تصویر ۱۱- یک پلنگ شکار شده در ایران (عکس از خبرگزاری مهر)

شکار بی رحمانه (شکار غرور آفرین!)

شاید برای برخی افراد شکار حیوانات بزرگ، صرفاً برای قدرت نمایی باشد و برای اینکه برتری خود را بر حیوانات بزرگ نشان دهند به این عمل عجیب و بی رحمانه دست می زند. حیوانات مختلفی هستند که در بین شکارچیان بسیار معروف اند و شکار آنها باعث سرافرازی شکارچی در جمع شکارچیان می شود، حیواناتی همچون: بوفالو، گوزن، خرس، پوما، گرگ، گاو وحشی و ...

البته در واقع شکار این حیوانات هیچ افتخاری ندارد ، بلکه واقعاً مایه‌ی تأسف است و بی رحمی شکارچی را نشان می دهد. یکی از این حیوانات که قربانی قدرت نمایی شکارچیان می شود، گرگ است. هر سال تعداد بسیار زیادی گرگ در مناطق مختلف دنیا کشته می شوند تا پوست آنها به دیوار آویخته شود و برای شکارچی افتخار و غرور بیاورد. در گذشته در مناطق شمال روسیه، کسانی که گرگ شکار می کردند مورد احترام مردم بودند و مردم به آنها افتخار می کردند. و همین مسئله باعث کاهش جمعیت گرگ ها در بعضی مناطق و انقراض آن در چندین منطقه شد.

تصویر ۱۲- یک شکارچی که گرگی را شکار کرده و با افتخار آن را نشان می دهد.

خرس حیوان دیگری است که سرنوشتی مشابه گرگ داشته است. اکثر مردم خرس را حیوانی عظیم و وحشتناک می‌دانستند و از آن می‌ترسیدند و این امر شکارچیان ماجراجو را ترغیب کرد که با بی‌رحمی خرس‌ها را شکار کنند تا مردم از شجاعت‌های آنان افسانه و اسطوره بسازند. این روند در آمریکا، آسیا و اروپا همچنان ادامه داشت تا اینکه جمعیت خرس‌ها کاهش چشمگیری یافت و حتی چندین گونه خرس به شدت در معرض انقراض رسیدند و حتی کار به جایی رسیده بود که توله خرس‌ها نیز از گزند شکارچیان در امان نبودند. اما واقعاً خرس‌ها به اندازه‌ی شکارچیان بی‌رحم نبودند...

تصویر ۱۳- دو شکارچی که خرسی را شکار کرده و به با افتخار با هم دست می‌دهند!

گوزن‌ها حیواناتی دیگرند که آنها هم سرنوشتی مشابه دارند. شکارچیان گوزن‌ها را شکار می‌کنند تا سر آنها را به دیوار خانه نصب کرده و بعدها برای مردم داستان‌های بیهوده از شکار گوزن تعریف کنند و شجاعت‌نداشته شان را به رخ بکشند. بوفالوها نیز از این قاعده مستثنی نیستند و آنها هم ناچاراً باید به سرنوشت گرگ‌ها و خرس‌ها دچار شوند.

تصویر ۱۴- شکار گوزن

تصویر ۱۵- شکار بوفالو

دلالیل غیرقابل قبول برای کشتن حیوانات

معمولًا شخص یا اشخاصی که حیوانی را می کشند برای کشتن آن حیوان دلایلی دارند، حال اینکه این دلالیل منطقی نبوده و نمی توان آنها را قبول کرد. ممکن است شخصی توسط حیوانی مورد حمله قرار گیرد و برای دفاع از خود حیوان را بکشید که این مسئله نیز قابل بحث است. اول اینکه هیچ حیوانی بی دلیل به افراد دیگر حمله ور نمی شود مگر اینگه آن فرد وارد قلمرو حیوان شده و یا اینکه باعث آزار و اذیت آن شود.

روباه ها حیواناتی زیبا و فعال و در عین حال جسور و باهوش اند و همین مسئله باعث شده که گاهی از مناطق روستایی و یا مرغداری ها سرقت کنند و بیشتر اوقات توسط اهالی روستا یا نگهبانان مرغداری کشته و یا زخمی می شوند. کشتن روباه فقط به خاطر اینکه یک مرغ را بگیرد، اصلاً دلیل منطقی و قابل قبولی نیست زیرا هنگامی که مردم منطقه پرندگان و خرگوش ها را شکار می کنند، روباه منبع غذایی نخواهد داشت و مجبور است که از مرغ ها تغذیه کند بنابراین کشتن آنها در چنین شرایطی بر خلاف اصولی اخلاقی و دینی است. ضمناً اگر حصار اطراف مرغداری ها سالم باشد روباه نمی تواند وارد آن شود و همچنین اگر حداقل یک مرغ را در خارج از مرغداری برای روباه بگذارد، مطمئناً ورشکست نخواهید شد!

تصویر ۱۶- کشته شدن روباه در منطقه ای در شمال غرب استان کرمانشاه (عکس گرفته شده توسط نویسنده)

هیچ جانوری به اندازه مار، قربانی خرافات و عقاید اشتباه مردم نشده است. البته در زمان حاضر بیشتر مردم با آگاهی تصمیم می گیرند و عقاید اشتباه گذشتگان را از خود دور کرده اند، با این وجود هنوز افرادی هستند که هر ماری را می بینند، فوراً با سنگ، چوب و یا هر وسیله ای دیگری جان آن را می گیرند. و دلیل آنها برای اینکار این است که مار جانور مصری است و ممکن است بعدها در همین محل کسی را نیش بزنند. اجازه بدھید اینجا در مورد یک مسئله بحث کنیم، آمارها نشان می دهند که تعداد افرادی که در اثر تصادفات رانندگی می میرند بسیار بیشتر از تعداد افرادی است که در اثر مارگزیدگی و یا عقرب گزیدگی می میرند، پس بنابراین منطق حکم می کند که همانگونه مارها را می کشیم، باید همه ای خودرو ها را از بین ببریم. همچنین فقط بیست درصد از مارها سمی اند، در نتیجه کشتن مارها به هیچ وجه منطقی نبوده و باعث بروز اختلال در اکوسیستم ها و محیط زیست می شود. مارها با تغذیه از جوندگان کوچک (مانند: موش) باعث تنظیم جمعیت موش ها می شوند که این هم برای مزارع و هم برای طبیعت امری حیاتی است.

بنابر مطالب گفته شده، دلیل قابل قبولی برای کشتن حیواناتی همچون روباه، مار، کلاح و ... وجود ندارد. پس دشمنی را با حیوانات کنار گذاشته و سعی داشته باشید که کشاورزی و دامپروری همگام با طبیعت و حیاط وحش باشد و هر گاه حیوانی را دیدیم به جای اینکه سریعاً برای مقابله با آن گارد بگیریم، کمی به زیبایی آن بینگریم.

حیواناتی که بیشتر در معرض خطر اند

حیوانات زیادی در حیاط وحش کشور زندگی می کنند اما از میان آنها حیواناتی هستند که بیشتر در معرض خطرند و باید برای آنها چاره ای اندیشید. همه ای حیواناتی که از این بخش به بعد نام آنها ذکر می شود در ایران وجود دارند و نیازمند حمایت سازمان های مربوطه ، فعالان محیط زیست و اقشار مختلف مردم است.

این حیوانات در گروه های مختلفی تقسیم بندی شده اند تا در ک مسئله بهتر صورت گیرد.

پستانداران گیاهخوار

در میان پستانداران گیاهخوار، گوزن، گراز، آهو، قوچ و کل کوهی از مهم ترین حیواناتی اند که بیشتر در معرض خطرند و همه ای آنها در کشور نیز وجود دارند.

کل کوهی و قوچ: کل کوهی، بز کوهی، آهو و قوچ از جمله حیوانات زیبایی در معرض خطراند که در قسمت های مختلفی از کشور یافت می شوند. هدف شکار چیان از شکار حیوان عمدتاً استفاده از گوشت و پوست و یا صرفاً به خاطر تفریح است. کل ها و قوچ ها حیواناتی با ابهت، زیبا و محتاط اند و در صورت وقوع خطر فوراً پا به فرار می گذارند و معمولاً به سمت ارتفاعات می روند ، اما در زمستان به دلیل وجود برف بر روی زمین در ارتفاعات، آنها مجبورند برای تغذیه به مناطق کم ارتفاع بیایند و شکار چیان نیز از این فرصت استفاده کرده و اقدام به شکار آنها می کنند.

تصویر ۱۷-شکار غیر قانونی در ایران - غرب و شمال غرب استان کرمانشاه (عکس از اداره محیط زیست شهرستان جوانرود)

تصویر ۱۸- شکار کل کوهی در ایران (عکس گرفته شده توسط خود شکارچیان)

وجود کل، بز، قوچ، میش، آهو و... برای مناطقی که زیستگاه حیوانات گوشتخواری چون پلنگ، یوزپلنگ و گرگ است، بسیار مهم و استراتژیک است. بنابراین در زیستگاه پلنگ نباید هرگز اقدام به شکار بز، کل و... کرد زیرا در غیر اینصورت ممکن است دو رفتار از پلنگ قابل مشاهده باشد. اول اینکه پلنگ شما را یک مت加وز به قلمرو خواهد دانست و ممکن است به شما حمله کند و دوم اینکه در صورت شکار بی رویه در زیستگاه آن، جمعیت کل، بز، آهو و... کاهش می یابد و پلنگ ناچار است برای تهییه ی غذا به دام ها و گله های حیوانات اهلی حمله کند.

گراز: گراز حیوانی پستاندار از راسته زوج سمان است، از نظر دین اسلام مصرف گوشت آن حرام است و به همین خاطر اکثر مردم علاقه ای به شکار آن ندارند، اما در قسمت های مختلف کشور ادیان و فرهنگ های مختلفی وجود دارد که در میان برخی از آنها مصرف گوشت گراز مانعی ندارد.

تصویر ۱۹- شکار غیر قانونی گراز در ایران توسط شکارچیان خارجی(عکس از سایت مرجع حیات وحش ایران)

شواهد نشان می دهد که در ایران باستان ، گراز را شکار می کرده اند و نقوش حک شده بر روی قسمتی از طاق بستان ، یکی از این آثار به جا مانده ای تاریخی است. البته به غیر از استفاده از گوشت دلیل دیگری برای شکار گراز ها وجود دارد، و آن شکار گراز توسط مزرعه داران و کشاورزان برای محافظت از محصولاتشان در برابر گراز هاست که البته به غیر از کشنن راه های بهتری برای محافظت از محصولات کشاورزی وجود دارد..

در هر صورت گراز هم مانند سایر موجودات می تواند برای طبیعت مفید باشد. گراز می تواند شکار مناسبی برای گرگ، پلنگ و یوزپلنگ باشد. همچنین گراز با تعذیبه از قارچ ها، ریشه ها ، غذاهای پسمانده و فضولات، نقش مهمی را در تجزیه مواد در طبیعت ایفا می کند.

پستانداران گوشتخوار

از میان پستانداران گوشتخوار ایران چندین گونه بیشتر در معرض خطرند که از جمله‌ی آنها می‌توان به پلنگ، یوز پلنگ آسیایی، گرگ، خرس و سمور اشاره کرد.

پلنگ: در کمتر کشوری پلنگ وجود دارد و وجود پلنگ در کشور ما برای ما یک موهبت و یک فرصت است و نباید با دست خود این فرصت را از بین ببریم. پلنگ‌ها در کشور ما شدیداً در معرض خطر انقواص قرار دارند و حفاظت از آنها نیازمند برنامه‌ای فوری و همه جانبه است و یا اگر برای نجات پلنگ کاری نمی‌کنیم، حداقل با شکار آنها را نابود نکنیم. (تصویر ۱۱)

پلنگ‌های موجود در هر منطقه، متعلق به همه‌ی اهالی منطقه است و نباید به دست شکارچیان نابود شود، زیرا که وجود پلنگ باعث جذب گردشگر شده و می‌تواند اشتغال و کسب درآمد را در پی داشته باشد.

یوز پلنگ: یوز پلنگ‌های موجود در ایران از نوع یوز پلنگ‌های آسیایی است که بسیار نادر و با ارزش‌اند. تخمین زده می‌شود که حدود ۵۰ قلاده یوز پلنگ آسیایی در ایران وجود داشته باشد و این رقم چندان زیادی نیست. البته اگر جلوی شکار غیر قانونی آنها گرفته شود و زیستگاه‌های آنها از بین نرود، می‌توان امید داشت که تعداد یوز پلنگ‌ها در ایران افزایش یابد.

برخی شکارچیان برای تفریح به سمت یوز پلنگ‌ها تیراندازی می‌کنند و یا سگ‌های شکاری را به جان آن می‌اندازند، که این رفتار به دور از اخلاق انسانی است و خودخواهی آنها باعث از بین رفتن سرمايه‌های طبیعی کشور خواهد شد.

خرس: در واقع خرس‌ها گوشتخوار نیستند، بلکه آنها همه چیز خوار بوده و از مواد غذایی مختلفی همچون: عسل، ماهی، میوه‌ها، گوشت و حتی گیاهان تغذیه می‌کنند. برخلاف عقیده عموم مردم خرس‌ها چندان هم سستیزه جو نیستند و اولین رفتار آنها در برخورد با انسان، فرار کردن است. البته اگر شما وارد قلمرو و لانه‌ی آن نشوید نباید انتظار رفتار خوبی از آن داشته باشید، همان‌گونه که شما نیز انتظار یک مهمان ناخوانده را در خانه خود ندارید.

تصویر ۴۰- شکار خرس در ایران

شکارچیان مطمئن باشند که با کشتن خرس هیچ افتخاری نصیباشان نمی‌شود و مطمئن باشند که اقدامات بی‌رحمانه آنها توسط ارگانهای مربوطه قابل پیگیری بوده و فعالان محیط زیست و حامیان حیات وحش و نیز عموم مردم هیچگاه این عمل آنها را تأیید نخواهند کرد.

سمور: وجود سمور در کشور، موضوع چندان اثبات شده ای نیست و دیدن آن در طبیعت کشور بسیار کم اتفاق می افتد ، اما به نظر می رسد شکارچیان بیش از حامیان محیط زیست از زیستگاههای این جانور اطلاع دارند زیرا هر از گاهی تعدادی سمور از شکارچیان کشف می شود. با این حال باید تلاش کنیم که همین تعداد اندک سمور نیز از بین نرود.

تصویر ۲۱- رهاسازی سمور توسط پرسنل اداره محیط زیست(عکس از اداره محیط زیست جوانرود)

پرندگان مهاجر

پرندگان مهاجر به طور فصلی وارد کشور می شوند، که در این میان برخی فقط در منطقه استراحت گوتهای می کنند و سپس راهی می شوند(مانند مرغابی) و بعضی هم در منطقه می مانند و تولیدمثل می کنند (مانند پرستوها). نکته‌ی قابل توجه اینکه پرندگان مهاجر برخلاف سایر جانوران ، متعلق به یک کشور خاص یا منطقه‌ای خاص نیستند، بلکه متعلق به همه‌ی کشورهایی است که در مسیر مهاجرت این پرنده قرار دارند.

طی مشاهداتی که توسط بنده در منطقه ای مشخص (یک آبگیر در غرب کشور) در طی چندین سال متوالی انجام گرفت، نتیجه‌ی قابل توجهی داشت. در زمستان سال اول و دوم پنج لک که از شمال به سمت جنوب مهاجرت می کردند، به مدت چندین روز در منطقه اقامت کردند. در زمستان سال سوم، آنها به آبگیر باز نگشتند، اما در زمستان سال چهارم فقط یک لک که به آبگیر بازگشت که آن هم از نظر رفتاری و جسمی در وضع مطلوبی نبود و پس از آن در سالهای آتی هیچگاه لک لک ها به آن آبگیر برگشتند.

تصویر ۲۲- پلیکان ها در یکی از تالاب های کشور (عکس از اینترنت)

مثال فوق در واقع مثالی ملموس و واقعی است که در بیشتر آبگیرهای کشور ممکن است نظیر آن اتفاق بیافتد. پس به یاد داشته باشید شکار پرنده‌گان مهاجر در هر منطقه‌ای بر مناطق دیگر نیز اثر می‌گذارد، بنابراین از این پس هنگامی که برای قتل عام پرنده‌گان مهاجر کمین کردید، بدانید که کسی در جایی از این دنیا منتظر رسیدن دوباره‌ی آن در سالهای آینده است...

مسئله شکار کبک‌ها

کبک‌ها یکی از پرنده‌گان بومی کشور اند و عموماً در مناطق کوهستانی زندگی می‌کنند. این پرنده جزء پرنده‌هایی است که با وجود اینکه تعداد آن در کشور زیاد است اما در معرض خطر است، زیرا تعداد زیادی از شکارچیان غیر قانونی هر سال اقدام به شکار کبک‌ها می‌کنند. کبک‌ها به سه گونه شکار می‌شوند، روش اول اینکه با اسلحه شکاری آنها را شکار می‌کنند، روش دوم استفاده از دام‌های زنده گیری است و روش سوم گرفتن جوجه‌های است. برخی شکارچیان برای استفاده از گوشت و برخی هم برای نگهداری در قفس کبک‌ها را شکار می‌کنند که هر دو مورد قابل بحث است. شکار کبک برای استفاده از گوشت منوط به دریافت مجوز رسمی از سازمان است و نگهداری آن در قفس غیر قانونی بوده و جرایمی را در پی خواهد داشت.

تصویر ۴۳- کشف چندین قطعه کبک در یک منزل مسکونی (عکس از اداره محیط زیست جوانرود)

نقشه‌ی دقیق پراکنش کبک‌ها در ایران در دست نیست اما احتمالاً در اکثر استان‌های کشور (به غیر از چندین استان) یافت شوند. بنابراین در اکثر مناطق شکارچیان غیر قانونی اقدام به شکار این پرنده می‌کنند و مبارزه با شکارچیان نیازمند یک عزم ملی است.

تصویر ۴۴- رهاسازی کبک در طبیعت توسط فرماندار شهرستان جوانرود (عکس از اداره محیط زیست جوانرود)

مسئله شکار پرنده‌گان منحصر به فرد

در واقع همه‌ی پرنده‌گان زیبا و منحصر به فرد اما تعدادی از پرنده‌گان واقعاً خارق العاده و ویژه‌اند و به همین خاطر شکارچیان بیشتری در کمین آنها هستند. پرنده‌گانی همچون: سهره، سار، بلبل، چکاوک، هدهد، شاهین و عقاب از جمله پرنده‌گان منحصر به فرد کشور اند.

سهره: سهره‌ها عموماً جهت نگهداری در قفس صید می‌شوند و در بازار به فروش می‌رسند و حتی گاهی در پرنده فروشی‌های معتبر نیز، سهره‌های صید شده از طبیعت به چشم می‌خورد. متاسفانه شکارچیان روش‌های صید ابوبه سهره را به خوبی می‌دانند و این اصلاً به نفع طبیعت و حیات وحش نیست. شکارچیان گاهی سهره‌ها را به پرنده فروشی‌ها می‌فروشند و یا خود شخصاً اقدام به فروش آنها می‌کنند و یا اینکه ممکن به صورت شبکه‌ای اقدام به فروش آنها کنند که این روش را شکارچیان کهنه کار برای جلوگیری از ارتباط مستقیم با خریدار به کار می‌برند تا در دام مأمورین گرفتار نشوند. البته همه‌ی سهره‌های موجود در بازار از طبیعت صید نشده‌اند بلکه قسمتی از آنها توسط انسان تکثیر شده‌اند. بنابراین در خرید سهره‌ها همیشه دقت کنید که فقط سهره‌های پرورشی را خریداری کنید زیرا هم قانونی است و هم اینکه سهره‌های پرورشی طی چندین نسل در قفس زندگی کرده و به شرایط قفس عادت کرده‌اند.

تصویر ۲۵- کشف تعدادی سهره از شکارچیان (عکس از اداره محیط زیست جوانرود)

عقاب: عقاب، پرنده‌ای شکاری و با ابهت است که معمولاً توسط شکارچیان به دومنظور نگهداری در قفس و نیز تاکسیدرمی شکار می‌شوند که در هر حال شکار آن غیر قانونی است. عقاب‌ها معمولاً در بازار ارائه نمی‌شوند زیرا سریعاً مأمورین مطلع خواهند شد و فروش آنها به صورت مخفیانه و حتی بدون ارتباط مستقیم با شکارچی صورت می‌گیرد. برای درک بهتر یک مثال واقعی و ملموس را ذکر می‌کنم.

در یکی از شهرها با کمک یکی از دوستان محل خرید و فروش غیر قانونی حیوانات وحشی را پیدا کردیم و هدف ما از این کار صرفاً تحقیق در مورد شکار غیر قانونی بود. اما نکته‌ی جالب توجه اینکه محل نظر در نظر اول محلی برای فروش حیوانات به نظر نمی‌رسید بلکه یک مغازه معمولی بود و هیچ حیوانی را به افراد ناشناس نمی‌فروختند مگر اینکه شخصی معتبر او را معرفی کرده باشد. حتی اگر شخصی ناشناس اظهار می‌کرد که فلان حیوان را می‌خواهم، فروشنده به تنید پاسخ می‌داد که من فروشنده‌ی حیوانات نیستم. اما جالب است بدانید که طی مشاهدات حامیان محیط زیست در این مکان و چندین مکان مشابه پرنده‌گانی چون: کبک، سهره، سار، هدهد و حتی عقاب خرید و فروش شده‌اند. همچنین با وجود اینکه برخی از این شکارچیان چندین دفعه جریمه شده‌اند، اما باز هم دست از این کار خود بر نداشته‌اند. و نکته‌ای دیگر اینکه تعدادی از این شکارچیان حتی در شهرها و استان‌های مجاور نیز اقدام به شکار غیر قانونی حیوانات وحشی می‌کنند.

هدف از ذکر مثال فوق این بود که حامیان محیط زیست و عموم مردم بدانند که سرمایه های طبیعی (عقاب) آنها در مغازه های معمولی خرید و فروش می شوند. اما به کمک هم خواهیم توانست که با اینگونه خرید و فروش های غیر قانونی و نیز شکار عقاب ها برخورد کنیم.

تصویر ۲۶- رهاسازی عقاب در طبیعت توسط مأمورین نیروی انتظامی و پرسنل اداره محیط زیست (عکس از اداره محیط زیست جوانرود)

مسئله شکار سنجاب

وجود حیوانات نادر و با ارزش از طرفی یک موهبت است و از طرفی دیگر مسئولیت آور است و نیازمند توجه و دقت بیشتری هستند. بدیهی است که در هر منطقه ای که حیوانات با ارزش یافت شوند، شکارچیان غیر قانونی نیز در آن منطقه یافت می شوند. سنجاب ها یکی از این حیوانات با ارزش اند، سنجاب ها توسط شکارچیان برای نگهداری در قفس صید می شوند و با وجود اینکه خرید و فروش و نگهداری آن جرم محسوب می شود، اما به راحتی صید شده و در بازار توزیع می شوند.

تصویر ۲۷- سنجاب ها برای زندگی در قفس به هیچ وجه مناسب نیستند.

سنجاب ها به هیچ عنوان حیوان خانگی مناسبی نیستند و نباید آنها را در قفس زندانی کرد. سنجاب ها تهاجمی و قلمروگرا هستند و ممکن است پرخاشگر شده و چنگ بزند و یا گاز بگیرد. بنابراین شما نباید اقدام به خریداری سنجاب ها کنید زیرا در اینصورت شما باعث آزار و اذیت سنجاب شده اید و شکارچی را تشویق کرده اید که دوباره به صید و شکار سنجاب بپردازد و در این حال انقراض سنجاب های ایرانی دور از انتظار نخواهند بود. سنجاب ها گاهی در بازار با قیمت های زیادی خرید و فروش می شوند و شکارچیانی هستند که به خاطر کسب درآمد، طبیعت و حیوانات را فدا می کنند.

اهمیت مشارکت مردم در حفظ حیات وحش

با توجه به مطالب گفته شده، امروزه حفاظت از طبیعت و حیات وحش بیش از هر زمان دیگری اهمیت یافته و در بیشتر کشورهای توسعه یافته و حتی کشورهای در حال توسعه برنامه های بلندمدت و کوتاه مدت برای حفاظت از سرمایه هایشان دارند. کشوری که حیات وحش غنی و متنوعی داشته باشد، مسلماً گردشگران را به سمت خود جذب خواهد کرد. به طور مثال هر ساله گردشگران بسیار زیادی برای دیدن شیرها، فیل ها، زرافه ها و کرگدن ها در زیستگاه طبیعی شان، به آفریقا سفر می کنند و مطمئناً در این سفر، در هتل ها اقامت خواهند کرد، در رستوران ها غذا خواهند خورد و از فروشگاه ها، مغازه ها و دست فروشان خرید خواهند کرد. بنابراین گردشگران باعث رونق اقتصادی منطقه شده و ایجاد اشتغال می کند زیرا مردم محلی که در کنار طبیعت زندگی می کنند، اطلاعات زیادی در مورد حیات وحش منطقه دارند و می توانند راهنمای خوبی برای گردشگران باشند.

در ایران نیز گونه های جانوری متعددی وجود دارند که بعضی از آنها می توانند گردشگران زیادی را مجدوب خود کند، پلنگ، یوز پلنگ، گوزن، کل کوهی، قوچ، هیستریکس، کبک، عقاب و... از آن جمله اند. اگر همه می مردم از تنوع جانوری منطقه خودشان حفاظت کنند، هم باعث رونق اقتصادی و ایجاد اشتغال در منطقه شده اند و هم اینکه محیط زیستی سالم و متنوع خواهند داشت.

در واقع حیات وحش و حیوانات وحشی متعلق به همه می مردم است و کشنن حیوانات وحشی فقط در صورتی مشروع خواهد بود که شکارچی از همه می مردم کشور اجازه بگیرد که این امر محال است. بنابراین اگر شما شکارچی را می بینید که یک قوچ شکار کرده است، او به دولت یا سازمان محیط زیست آسیب نرسانده بلکه او در حال سرقت سرمایه های مردم است. اگر شما کیف پولتان را دست کسی دیگر ببینید با او چگونه رفتار خواهید کرد، آیا بدون توجه از کنار او خواهید گذشت یا اینکه حق خود را از او خواهید گرفت.

اگر دولت با گرفتن مالیات از مردم یک عقاب را خریداری کرده و در طبیعت رهاسازی کند و چند روز بعد شما فردی را ببینید که عقاب مورد نظر را شکار کرده، آیا فکر می کنید که شکارچی به دولت و سازمان محیط زیست آسیب رسانده یا به شما و بقیه می مردم؟

تا به حال فکر کرده اید که چرا محیط بان ها در سرما و گرما از حیوانات حفاظت می کنند و جان خود را به خطر می اندازند و گاهی با شکارچیان درگیر می شوند. آیا محیط بانان دشمن قسم خورده ای شکارچیان اند؟ در واقع اینگونه نیست، یک محیط بان با عشق و علاقه این شغل را انتخاب می کند و از دولت و سازمان حقوق می گیرد تا از حیوانات حفاظت کند، او در واقع حیوانات را برای سازمان محیط زیست حفاظت نمی کند، بلکه برای مردم حفاظت می کند. اما شکارچیان بی فکر گاهی به سمت محیط بانان تیراندازی کرده و باعث کشته و زخمی شدن آنها می شوند.

نیروی انتظامی، محیط بانان، سازمان محیط زیست، فعالان محیط زیست و... به وظیفه خود عمل کرده و در مقابل شکارچیان غیر قانونی می ایستند تا سرمایه های مردم به دست عده ای سوجو و خودخوا به غارت نرود. اما مهره ای اصلی مردم اند که باید از سرمایه های خود دفاع کنند و اجازه ندهند که شکارچیان به بیانه های مختلف، سرمایه ای آنها را به نام خود کنند.

قرار نیست همه می ما اسلحه به دست بگیریم و روز و شب از حیات و حش نگهبانی دهیم، همین که طرز فکرمان را عوض کنیم کافی است. بیایید از این پس گوشت و پوست حیوانات شکار شده را نخریم، در مجالس به داستان های بیهوده ای قاتلان حیات وحش توجه نکنیم، به یک قاتل مسلح برای کشنن حیوانات بزرگ افتخار نکنیم و همیشه به یاد داشته باشیم که حیوانات زنده اند و درد را احساس می کنند.

فعالیت های سازمان محیط زیست

در سالهای اخیر سازمان حفاظت محیط زیست و ادارت حفاظت محیط زیست هر منطقه به طور قابل توجهی در بحث حفاظت از منابع و مقابله با شکارچیان، پیشرفت داشته است. هنگامی که گله های بزکوهی یا آهو ها را می بینید به یاد داشته باشید که وجود آنها در طبیعت حاصل زحمات شبانه روزی محیط بانان است و در صورت عدم وجود آنها، مطمئناً نسل آنها توسط شکارچیان از میان برداشته خواهد شد. هنگامی که یوزپلنگ ها را می بینید، بدانید که برای اینکه این یوزپلنگ ها از گزند شکارچیان در امان باشند، محیط بانان از خواب و استراحت خود گذشته اند.

تصویر ۲۸- یک محیط بان در مالزی (عکس گرفته شده توسط: احمد زفیر عبدالوهاب)

اداره محیط زیست هر شهر یا استان در وله اول از حیات وحش دفاع خواهد کرد و در مقابل شکار غیر قانونی خواهد ایستاد و در وله دوم با رهاسازی حیوانات در طبیعت، موجب افزایش تعداد و تنوع جانوران می شود.

تصویر ۲۹- رهاسازی کبک در شهرستان پاوه (عکس از اداره محیط زیست جوانرود)

سخن پایانی

انتشار این کتاب فرصتی بود برای صحبت با دوستداران و حامیان محیط زیست ، امیدوارم که مطلب کتاب باعث رنجش خاطر هیچ کدام از عزیزان نشده باشد. در اینجا مجالی است که به یک شبهه پاسخ دهیم: در زمان های گذشته و حتی در صدر اسلام مردم گاهی به شکار می پرداخته اند (البته پیامبر هیچگاه شکار نکردند) و از نظر دین نیز اشکالی نداشته است، در پاسخ باید گفت که اصل شکار برخلاف دین نیست اما شرایط متفاوت است . به فرض مثال در آن زمان آهو به وفور یافت می شده و کسی هم مالک آن نبوده است اما در حال حاضر همانگونه که قبلأ گفته شد سازمان محیط زیست با سرمایه مردم اقدام به خریداری و رهاسازی حیوانات در طبیعت می کند و در این صورت حیوانات متعلق به همه می مردم(بیت المال) خواهد بود و شکار آنها عین سرقت است. من از شما می پرسم که چرا شکارچیان نمی توانند به یک گاوداری رفته و یک گاو را شکار کنند؟ حتماً در پاسخ خواهید گفت که گاو ها متعلق به شخص یا اشخاصی است و کسی نمی تواند آنها را بکشد، بله کاملاً درست است. امروزه نیز حیات وحش متعلق به همه می مردم است.

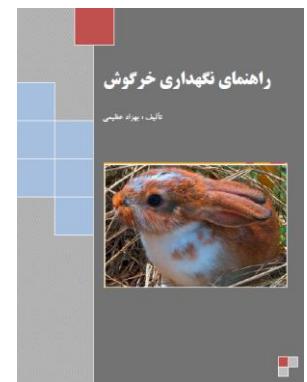
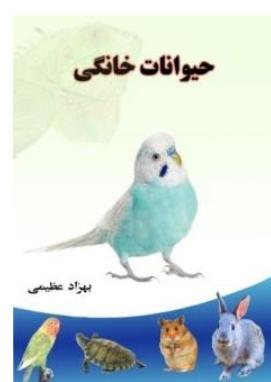
این کتاب را با افتخار تقدیم می کنم به شکارچیانی که هنوز عشق در قلبشان نمرده است و نمی خواهد از این پس قاتل حیوانات باشند. بنابراین از دوستانی که تابه حال اسلحه به دست گرفته اند و کابوسی برای حیات وحش بوده اند، درخواست می کنم که اسلحه را کنار بگذارند و قدری با عشق و تفکر به مخلوقات خدای یکتا توجه کنند.

جان جیمز آدویان یک نقاش آمریکایی بود که به شکار علاقه زیادی داشت و حیوانات بیشماری را شکار کرده بود، اما در سالهای پایانی عمرش، مسیر زندگی او عوض شد. او تأثیر شکار بر جمعیت پرندگان را بررسی کرد و نقاشی همه می پرندگان آمریکای شمالی را کشید و در کتابی به اسم پرندگان آمریکای شکالی منتشر کرد و کتاب بعدی او پستانداران آمریکای شمالی بود. نکته‌ی بسیار جالب اینجاست که پس از مرگ آدویان، انجمانی با همین نام تشکیل شد که به دنبال حمایت از حیات وحش آمریکای شمالی بودند. شخصی که در طول عمر خود تعداد بیشماری حیوان را شکار کرده، حال به نمادی از حمایت از حیوانات تبدیل شده است.

و اما بحث پایانی اینکه دوستانی هستند که می گویند با کنار گذاشتن شکار ، سرگرمی و تفریح دیگری نداریم. بنده برای این دوستان گرامی یک پیشنهاد دارم، اسلحه خود را فروخته و به جای آن یک دوربین بخرید، همانگونه که برای شکار کمین می کنید به دل طبیعت رفته و کمین کنید و به جای اینکه حیوانات را شکار کنید، لحظه ها را شکار کنید. چند تن از دوستان بنده این روش را به کار گرفته و اذعان می کنند که لذت عکاسی از حیوانات بسیار بیشتر از لذت شکار آنهاست زیرا در اینصورت شما از حیوان مورد نظر عکس گرفته اید و به حیوان هیچ آسیبی نرسیده و بعد از آن به زندگی عادی خود ادامه می دهد. در ضمن برای عکاسی از طبیعت نیاز به دوربین های خیلی پیشرفته نیست و هستند کسانی که حتی با دوربین موبایلشان عکاسی می کنند.

ضمیمه

سایر آثار نویسنده:

به زودی از همین نویسنده منتشر خواهد شد....

